

Veřejnoprávní smlouvy

Při posuzování vzniku, obsahu a zániku veřejnoprávních smluv se vychází z veřejnoprávních předpisů, zejména z předpisů, které zakotvují možnost uzavření této smlouvy. Pokud některá otázka smlouvou či těmito předpisy řešena není, aplikují se podpůrně ustanovení soukromoprávních předpisů, zejména občanského zákoníku, s výjimkou ustanovení, jež mají výlučně soukromoprávní charakter. Za takové ustanovení je třeba považovat i ustanovení o možnosti přivodit zánik právního vztahu odstoupením od smlouvy.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Odo 433/2003, ze dne 30.6.2004)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně České republiky – Úřadu práce v Ostravě, třída 30. dubna 2c, proti žalované V. D., o zaplacení 50 000 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Ostravě pod sp. zn. 58 C 172/2002, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. ledna 2003 č. j. 57 Co 780/2002-27, tak, že rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. ledna 2003 č. j. 57 Co 780/2002-27 a rozsudek Okresního soudu v Ostravě ze dne 15. října 2002 č. j. 58 C 172/2002-14 se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Ostravě k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Ostravě rozsudkem ze dne 15. října 2002 č. j. 58 C 172/2002-14 zamítl žalobu, aby žalovaná byla povinna zaplatit žalobkyni částku 50 000 Kč s 8,5% úrokem z prodlení od 30. 10. 2001 do zaplacení, a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Soud prvního stupně zjistil, že účastníci uzavřeli dne 31. 5. 2000 dohodu o zřízení nového pracovního místa k výkonu samostatné výdělečné činnosti, na jejímž základě žalobkyně poskytla žalované formou návratné finanční výpomoci částku 50 000 Kč a žalovaná se zavázala splnit několik ve smlouvě uvedených podmínek, při jejichž nedodržení měla žalobkyně právo od dohody odstoupit a požadovat vrácení poskytnuté finanční výpomoci ve lhůtě jí stanovené. Žalobkyně shledala, že žalovaná nedodržela jednu ze sjednaných podmínek dohody a dopisem ze dne 11. 9. 2001 jí sdělila, že od smlouvy odstupuje a současně požádala o vrácení částky 50 000 Kč ve stanoveném termínu. Toto písemné oznámení nebylo poštou žalované doručeno, zásilka se vrátila v odběrné lhůtě nevzvednutá. Žalobkyně netvrdila ani neprokazovala, že by žalované doručovala odstoupení od smlouvy jiným způsobem. Soud prvního stupně tento skutkový stav posoudil tak, že možnost odstoupení byla v dohodě sjednána v souladu s § 48 odst. 1 občanského zákoníku (dále jen „ObčZ“), podle kterého může účastník od smlouvy odstoupit, je-li to v tomto zákoně stanoveno nebo dohodnuto. Odstoupení mělo všechny náležitosti platného právního úkonu, avšak jeho právní účinky nemohly nastat z toho důvodu, že se tento úkon nedostal do dispoziční sféry žalované. Za této situace není žalovaná ani povinna ve smyslu § 457 ObčZ žalobkyni plnění ze smlouvy vrátit, když tato smlouva je dosud platná.

K odvolání žalobkyně Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 21. ledna 2003 č. j. 57 Co 780/2002-27 rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a přisvědčil i jeho právním závěrům. Odstoupení od smlouvy je jednostranný adresovaný právní úkon, který se stane podle § 45 odst. 1 ObčZ perfektním tím, že dojde do dispoziční sféry adresáta, což znamená, že adresát má konkrétní možnost seznámit se s obsahem projevu vůle. Tuto možnost má adresát úkonu v případě odstoupení od smlouvy dopisem zajištěnu tehdy, je-li dopis adresátovi doručen do jeho bytu nebo sídla. Nedojde-li takový projev vůle adresátu faktickým doručením či předáním, právní účinky projevu vůle nenastanou. Odvolací soud dále odmítl názor žalobce o možnosti analogické aplikace zákona č. [99/1963](#) Sb. občanský soudní řád, v platném znění (dále jen „o. s. ř.“) na doručování odstoupení od smlouvy, neboť úprava doručování v něm provedená se týká pouze úkonů procesní povahy, kdežto odstoupení od smlouvy je úkonem hmotněprávním.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, neboť se domnívá, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci a je tudíž dán dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. Dovolatelka tvrdí, že listina obsahující právní úkon odstoupení od smlouvy byla řádně doručena a účinky odstoupení nastaly. Nesouhlasí s názorem odvolacího soudu, že nestačí uložení písemnosti obsahující písemný právní úkon na poště, když adresátovi právního úkonu nic nebrání si zásilku na poště vyzvednout a s jejím obsahem se skutečně

seznámit. Poukázala na jiné rozhodnutí odvolacího soudu, podle kterého se dojitím projevů vůle rozumí ten okamžik, kdy se projev vůle očitně ve sféře dispozice adresáta, tedy že adresát nabude konkrétní možnost seznámit se s obsahem projevu vůle. To, aby se adresát s obsahem projevu vůle skutečně seznámil, se nevyžaduje. Dovolatelka také stejně jako v odvolání namítá, že odvolací soud měl pro právní posouzení doručování písemností použít analogicky jiný právní předpis, v tomto případě občanský soudní řád, který ve svém § 46 odst. 4 připouští možnost náhradního doručení uložením v případě, že se adresát v místě bydliště zdržuje. Navrhla, aby byl rozsudek odvolacího soudu zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaná se k dovolání nevyjádřila.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) zjistil, že dovolání bylo podáno včas oprávněnou osobou. Zabýval se proto nejprve otázkou, zda je dovolání přípustné.

Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu je dovolání přípustné za podmínek uvedených v § 237 odst. 1 písm. b) a písm. c) o. s. ř.

Podle § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. je dovolání přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil. O takový případ se v posuzované věci nejedná.

Dovolání je však přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. Podle tohoto ustanovení je dovolání přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce podle § 237 odst. 3 o. s. ř. zásadní význam zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem.

V daném případě je dovolacímu přezkumu otevřena otázka, kdy nastávají účinky písemného právního úkonu učiněného vůči nepřítomnému adresátovi, a zda je v daném případě pro posouzení účinků doručení úkonu obsahujícímu projev vůle o odstoupení od smlouvy analogicky použitelná úprava občanského soudního řádu.

Dovolací soud je podle § 242 odst. 3 o. s. ř. vázán uplatněným dovolacím důvodem [§ 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.], a to i z hlediska jeho obsahového vymezení v dovolání.

Nesprávným právním posouzením je omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav. O mylnou aplikaci právních předpisů se jedná, jestliže soud použil jiný právní předpis, než který měl použít, nebo aplikoval sice správný právní předpis, ale nesprávně jej vyložil.

V daném případě účastníci uzavřeli na základě ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. [9/1991](#) Sb., o zaměstnanosti a působnosti orgánů České republiky na úseku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. [35/1997](#) Sb., kterou se stanoví podrobnosti zřizování společensky účelných pracovních míst a vytváření veřejně prospěšných prací, dohodu o zřízení nového pracovního místa k výkonu samostatné výdělečné činnosti. Uvedená smlouva má tedy charakter veřejnoprávní smlouvy, tedy dohody mezi dvěma nebo více stranami - z nichž alespoň jedna je subjektem veřejné správy - uzavřené v souvislosti s výkonem veřejné správy v režimu správního práva, upravující subjektivní veřejná práva a povinnosti. Uzavření této smlouvy předpokládá § 6 vyhl. č. [35/1997](#) Sb. Soukromoprávním smlouvám se smlouva veřejnoprávní přibližuje v tom, že stejně jako ony je dvou či vícestranným právním úkonem, který vzniká na základě dvou či více vzájemně adresovaných a obsahově shodných souhlasných projevů vůle, tedy na základě svobodné nabídky (oferty) a svobodného přijetí návrhu (akceptace). Procesem svého vzniku (jehož cílem je dosažení smluvního konsensu) se tedy neliší od smluv občanskoprávních či obchodněprávních. Zásadní odlišností veřejnoprávních smluv je skutečnost, že upravují veřejná subjektivní práva a povinnosti pramenící z norem správního práva.

Při posuzování vzniku, obsahu a zániku veřejnoprávních smluv se vychází z veřejnoprávních předpisů, zejména z předpisů, které zakotvují možnost uzavření této smlouvy. Pokud některá otázka smlouvou či těmito předpisy řešena

není, aplikují se podpůrně ustanovení soukromoprávních předpisů, zejména občanského zákoníku, s výjimkou ustanovení, jež mají výlučně soukromoprávní charakter. Za takové ustanovení je třeba považovat i ustanovení o možnosti přivodit zánik právního vztahu odstoupením od smlouvy [v této souvislosti srov. např. i ustanovení § 66c odst. 3 zákona č. [128/2000 Sb.](#), o obcích (obecní zřízení)]. V daném případě účastníci nicméně možnost odstoupení od smlouvy v případě porušení smluvních povinností sjednali. V posuzované věci však nebylo nutno řešit důsledek této skutečnosti. Z ustanovení článku V odstavce 2 dohody totiž vyplývá, že při nedodržení některé ze sjednaných podmínek dohody má žalobkyně právo požadovat vrácení návratné finanční výpomoci ve lhůtě jím stanovené. Z tohoto hlediska tudíž soudy obou stupňů zbytečně řešily, zda žalobkyně od dohody odstoupila, neboť právo žalobkyně domáhat se vrácení finanční výpomoci vzniká již při nedodržení některé ze sjednaných podmínek.

Odvolací soud tudíž tuto právní otázku řešil v rozporu s hmotným právem. Napadený rozsudek odvolacího soudu má tedy zásadní právní význam a dovolání žalobkyně je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.; současně je naplněn dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.

Nejvyšší soud proto podle § 243b odst. 2 věty za středníkem o. s. ř. rozsudek odvolacího soudu zrušil a protože důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí i na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil podle § 243b odst. 3 o. s. ř. i rozsudek soudu prvního stupně a věc mu vrátil věc k dalšímu řízení.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ušlý zisk](#)
- [Škoda vzniklá provozní činností](#)
- [Styk dítěte s osobou společensky blízkou](#)
- [Spotřebitel](#)
- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)